

DIECÉZNÍ POKYNY K UŽÍVÁNÍ NĚKTERÝCH SYMBOLŮ

Účelem těchto pokynů je dosáhnout jednotného užívání některých symbolů při významných církevních událostech v rámci brněnské diecéze.

Část I. SYMBOLY

Církev je společenství Božího lidu, které ve víře v Boha vyznává jeho dobrotu a milosrdenství, a slaví tak tajemství víry jako příslib budoucí slávy. Tím se stává znamením, ukazujícím v nynějším čase účinné pouto mezi viditelným vyjádřením a neviditelnou realitou. Dnešní kultura, pro kterou má symbol bohatství významů, je uzpůsobena vstoupit a dosáhnout mnohem hlubší skutečnosti skrze znamení než prostřednictvím racionální úvahy vědy nebo techniky.

Jednotlivá vyjádření života církve pomocí symboliky, která jsou charakterizována v těchto pokynech, mohou dopomoci ke vnímání a zviditelnění znamení spásy v realitě dnešního života.

1. Zvonění

Význam:

- Znamení živé víry v Kristovu přítomnost ve světě
- Výzva ke společenství v modlitbě, bohoslužbě apod.
- Zdůraznění duchovního poselství některých událostí

2. Slavnostní Te Deum

Význam: Liturgický chvalozpěv. Uvádí se jako díkyčinění (před modlitbou po přijímání, na závěr bohoslužby, jako součást adorace před Eucharistií).

Zpívá se:

- V liturgické verzi latinsky nebo česky; může je zpívat schola nebo sbor.
- V české parafrázi zpíváme nápěv společný celé střední Evropě, uvedený v Kancionálu č. 932 (3/4 takt). Text zpíváme také celý, dáváme přednost verzi B, která se shoduje s rytmem nápěvu a je kratší. Text lze výjimečně zkrátit vypuštěním posledních slok (verze A 9. až 12.; verze B 6. a 7.); tradiční krácení verze A (vypouštějí se sloky 4. až 11.) je liturgicky nevhodné.

3. Vlajky

Význam: Symbolizují naše přináležení k farnosti, diecézi, církvi, obci, kraji, státu, Evropě.

Užívají se vlajky: vatikánská, státní, evropské unie, diecézní, farní, obecní, smuteční.

Pokud se používá státní vlajka jiného státu, např. Vatikánu, musí být vyvěšena také vlajka České republiky (Při pohledu na budovu, vpravo česká a vlevo vatikánská). Užívá-li se jedna vlajka, jde o vlajku toho, koho se událost týká. Používají-li se vlajky dvě a jsou výrazem nějakého partnerství, mělo by jít o vlajky institucí stejného nebo podobného druhu či stupně.

Místo pro vlajky je buď na zvláštním stožáru před budovou kostela či fary, nebo na významném místě exteriéru kostela (např. na věži) či na budově fary.

4. Hymny

Význam: Slavnostní vyjádření sounáležitosti s církví, národem.

Hymny: Papežská, svatováclavská, státní (nelze zpívat pouze samotnou státní; církevní ano).

Hymny se zpívají na závěr bohoslužby, stojí se, neodchází se ani se nedělá žádný jiný úkon. Po hymnách už se nezpívá žádná jiná píseň.

Část II. POKYNY

1. Při úmrtí papeže

1. 1. Po zveřejnění oficiální zprávy o úmrtí

- zvoní se umíráčkem
- vyvěsí se smuteční vlajka
- v eucharistické modlitbě se vynechává zmínka o papeži
- do přímluv se do dne pohřbu (včetně) vkládá prosba za zemřelého papeže
- ve volné dny před pohřbem se použije aspoň jednou mešní formulář za zemřelého papeže
- papežská hymna se nezpívá

1. 2. V den pohřbu papeže

- v poledne se po Anděl Páně vyzvání 10 minut
- večer se odstraní smuteční vlajka

1. 3. Po pohřbu papeže

- ve volné dny až do skončení konkláve se použije aspoň jednou mešní formulář za dobrou volbu papeže
- v době konání konkláve se do přímluv zařadí prosba za dobrou volbu papeže

2. Po volbě papeže

2. 1. Po zveřejnění oficiální zprávy o zvolení papeže

- vyzvání se 10 minut
- vyvěsí se vlajka České republiky a Vatikánu až do dne uvedení papeže do úřadu
- jméno nového papeže se užívá v eucharistické modlitbě

2. 2. V den slavnostního uvedení papeže do úřadu (příp. v neděli poté)

- zpívá se Te Deum
- zpívá se papežská hymna
- v poledne po Anděl Páně se slavnostně vyzvání 10 minut
- večer se odstraní vlajka České republiky a Vatikánu

3. Ve výroční den zvolení papeže

- zpívá se papežská hymna
- pokud je to možné, použije se mešní formulář za papeže

4. Při návštěvě papeže v zemi

- po dobu návštěvy se vyvěsí vatikánská a státní vlajka

5. Při oficiální návštěvě nuncia

- v místě konání návštěvy se vyvěsí vatikánská a státní vlajka
- zpívají se hymny podle výběru

6. Při úmrtí diecézního biskupa

6. 1. Po zveřejnění oficiální zprávy o úmrtí

- zvoní se umíráčkem
- diecézní vlajka se vyvěsí na půl žerdi nebo se vyvěsí smuteční vlajka
- v eucharistické modlitbě se vynechává zmínka o biskupovi (nelze jmenovat pouze pomocného biskupa)
- do přímluv se do dne pohřbu (včetně) vkládá prosba za zemřelého biskupa
- ve volné dny se použije mešní formulář za zemřelého biskupa

6. 2. V den pohřbu

- v poledne po Anděl Páně se vyzvání 10 minut
- večer se odstraní diecézní nebo smuteční vlajka

6. 3. Po pohřbu

- ve volné dny se použije mešní formulář za nového biskupa

7. Při odstoupení diecézního biskupa

- v eucharistické modlitbě se vynechává zmínka o biskupovi (nelze jmenovat pouze pomocného biskupa)
- ve volné dny se použije mešní formulář za nového biskupa

8. Při jmenování diecézního biskupa

8. 1. Po zveřejnění oficiální zprávy o jmenování biskupa

- vyzvání se 10 minut
- vyvěsí se diecézní vlajka na jeden den
- jméno nového biskupa se užívá v eucharistické modlitbě

8. 2. V den svěcení, resp. instalace biskupa

- vyvěsí se diecézní vlajka na jeden den
- zpívá se Te Deum (případně v nejbližší neděli poté)
- v poledne po Anděl Páně se vyzvání 10 minut

9. Ve výroční den instalace biskupa

- pokud je to možné, použije se mešní formulář za biskupa

10. Při úmrtí pomocného nebo emeritního biskupa

10. 1. Po zveřejnění oficiální zprávy o úmrtí

- diecézní vlajka se vyvěsí na půl žerdi nebo se vyvěsí smuteční vlajka
- v eucharistické modlitbě se vynechá zmínka o zemřelém biskupovi
- do přímluv se zařazuje prosba za zemřelého biskupa
- ve volné dny se použije mešní formulář za zemřelého biskupa

10. 2. V den pohřbu

- večer se odstraní diecézní nebo smuteční vlajka

11. Při jmenování pomocného biskupa

11. 1. Po zveřejnění oficiální zprávy o jmenování pomocného biskupa

- v eucharistické modlitbě se může užívat jméno nového pomocného biskupa

11. 2. V den svěcení pomocného biskupa

- vyvěsí se diecézní vlajka na jeden den
- zpívá se Te Deum (případně v nejbližší neděli poté)

12. Při oficiální návštěvě biskupa

- v den a místě konání návštěvy se vyvěsí diecézní a farní vlajka, případně vlajka obecní
- zvoní se dle místních podmínek a zvyklostí

13. Při úmrtí faráře / administrátora / kněze žijícího ve farnosti

- po informaci o úmrtí se na dobu do večera dne pohřbu vyvěsí farní nebo diecézní vlajka na půl žerdi nebo se vyvěsí smuteční vlajka
- zvoní se dle místních podmínek a zvyklostí

14. Při uvedení faráře / administrátora do úřadu

- v den uvedení se vyvěsí farní nebo diecézní vlajka, příp. vlajka obecní
- zvoní se dle místních podmínek a zvyklostí
- zpívá se Te Deum

15. Při oficiálním setkání více farností

- v den setkání farností na úrovni národní se vyvěsí vlajky farností nebo diecézí, příp. vlajky obcí všech zúčastněných farností
- v den setkání farností na úrovni mezinárodní se vyvěsí státní vlajky zemí zúčastněných farností

16. Při státních svátcích s církevním charakterem

(slavnost sv. Cyrila a Metoděje – 5. 7., slavnost sv. Václava – 28. 9.)

- vyvěsí se státní a diecézní vlajka
- zpívají se hymny podle výběru

17. Při církevních slavnostech

17. 1. celocírkevních (např. svátek Stolce sv. Petra)

- zpívá se papežská hymna

17. 2. diecézních (např. slavnost sv. Petra a Pavla)

- vyvěsí se diecézní vlajka

17. 3. místních (např. Boží hody, průvod při slavnosti Těla a krve Páně, patrocinium, výročí posvěcení kostela, první svaté přijímání, biřmování, primice, poutě, děkovné bohoslužby, návštěvy oficiálních hostů)

- podle vhodnosti pro jednotlivé dny se zvolí užití konkrétních symbolů

18. Při jiných významných příležitostech

Zvoní se (podle zvyku a možností)

- denně Anděl Páně (určení počtu a času podle individuálních podmínek v místě)
- v pátek v 15 hodin
- půl hodiny přede mší jedním zvonem
- 15 minut přede mší vyzvánění
- v sobotu večer vyzvánění po Anděl Páně jako začátek svátečního dne (dle zvyku)
- při proměňování (sanktusník)
- při církevních průvodech
- při procházení poutníků
- umíráčkem při oznámení úmrtí farníka
- dle zvyku zvonění „hran“ před pohřbem ve farnosti

Čj.: Ep/101/06

V Brně dne 2. 2. 2006

Mons. Vojtěch Cikrle
biskup brněnský